

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1984

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä elokuuta 1984

N:o 610—613

SISÄLLYS

N:o		Sivu
610	Luontaiselinkeinolaki	1201
611	Kolttalaki	1209
612	Laki leimaverolain muuttamisesta	1214
613	Asetus valtion siementarkastuslaitoksen tarkastusmaksuista annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta ..	1215

N:o 610

Luontaiselinkeinolaki

Annettu Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1984

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Luontaiselinkeinoja harjoittavien henkilöiden toimeentulomahdollisuuksien ja elinolosuhteiden parantamiseksi maan pohjoisilla alueilla annetaan maata, osuuksia ja oikeuksia sekä luottoa ja avustuksia ynnä suoritetaan muita toimenpiteitä siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Soveltamisalue

Tätä lakia sovelletaan Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä Muonion, Kittilän, Sodankylän ja Sallan kuntien niissä osissa, jotka ovat Kajangin, Tepaston, Pomovaaran, Peurasuvannon, Savukosken Seitajärven, Ruotsukaisen, Pulkkaviidan ja Ylirovanvaaran muodostaman rajaviivan pohjoispuolella, asianomaiset rajaviivalle sattuvat taloryhmät kuitenkin kokonaan mukaan lukien.

3 §

Luontaiselinkeinot

Luontaiselinkeinolla tarkoitetaan tässä laissa maataloutta ja erikoismaataloutta, kalastusta, metsästystä ja porotaloutta samoin kuin marjastusta, sienestystä ja muuta luonnon jatkuvaan

tuottokkyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntämistä.

Tämä laki koskee myös luontaiselinkeinon ohella harjoitettavaa kalanviljelyä, käsityönä tai muutoin kotiteollisesti tapahtuvaa luontaiselinkeinosta saatujen tuotteiden kunnostamista ja jatkojalostusta, luontaiselinkeinoissa tarvittavien välineiden valmistusta, matkamuistojen valmistusta sekä matkailijoiden majoittamista ja opastusta.

4 §

Tukemiskelpoiset henkilöt

Tämän lain mukaisista toimenpiteistä voi päästä osalliseksi henkilö, joka saa tai ilmeisesti tulee saamaan kokonaan tai pääasiallisesti toimeentulonsa 3 §:ssä tarkoitetun ammatin harjoittamisesta ja joka taloudelliselta asemaltaan, olosuhteiltaan sekä henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan on sellainen, että hänen tukemistaan on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Tämän lain mukaisista toimenpiteistä ei voi päästä osalliseksi sellainen henkilö, jonka omat ja puolison muusta kuin tässä laissa tarkoitetun ammatin harjoittamisesta saamat kokonaistulot ovat valtioneuvoston vahvistamaa määrää suuremmat.

Mitä 2 momentissa on säädetty puolisoista, sovelletaan myös avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläviin henkilöihin, jotka ovat aikaisemmin

Hallituksen esitys 34/84

Maa- ja metsätalousvaliok. miet. 6/84

Suuren valiok. miet. 86/84

olleet keskenään avioliitossa tai joilla on yhteinen lapsi.

5 §

Erinäiset rajoitukset

Jos maatilalla harjoitettava varsinainen tahi erikoismaatalous vaatii keskimäärin suuremman työpanoksen kuin 1 000 miestyötuntia vuodessa, tahi jos kysymys on porotilalaissa (590/69) tarkoitettusta porotilasta tai sanotun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tilasta taikka tilasta, jota varten on annettu mainitun lain 19 tai 20 §:n mukaisia rakennus- tai lisärakennuspalkkiota, ei tämän lain mukaisia toimenpiteitä saa, ellei jäljempänä toisin säädetä, kohdistaa tällaisen tilan omistajan tai haltijan hyväksi.

Siitä, miten tämän lain mukaisia etuuksia voidaan antaa kolttalaissa (611/84) tarkoitetuille henkilöille, noudatetaan, mitä sanotussa laissa on säädetty.

6 §

Etuuksien antaminen useille yhteisesti sekä alaikäisille

Tämän lain mukaan muodostettua tilaa ei saa antaa kahdelle tai useammalle henkilölle yhteisesti. Siitä, milloin muuta tässä laissa tarkoitettua etuutta saadaan antaa useille henkilöille yhteisesti, säädetään asetuksella, huomioon ottaen, ettei kaikkien yhteisomistajien tarvitse täyttää 4 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä. Aviopuolisot ja 4 §:n 3 momentissa tarkoitettut avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt katsotaan kuitenkin yhdeksi henkilöksi.

Erityisistä syistä voi tämän lain mukaisista toimenpiteistä päästä osalliseksi myös alaikäinen henkilö.

7 §

Työttömyyskorvauksen rajoittaminen

Henkilölle, joka on tämän lain nojalla saanut tilan tai lisäalueen taikka rakennusavustusta, ei saa viitenä vuotena sanotun etuuden myöntämisestä lukien antaa työllisyyslain (946/71) mukais-ta työttömyyskorvausta.

Valtioneuvosto voi, milloin siihen on erityistä aihetta, myöntää tiettyinä aikoina poikkeuksia 1 momentin säännöksestä.

2 luku

Maan hankkiminen

8 §

Hankkimiskeinot

Tämän lain tarkoituksiin hankitaan maara ostamalla ja vaihtamalla tiloja, tilanosia, osuuksia ja oikeuksia sekä siirtämällä sitä metsähallituksen hallinnassa olevasta valtion maasta.

Tämän lain tarkoituksiin voidaan käyttää porotilalain 24 §:n säännösten estämättä myös sanotun lain tarkoituksiin hankittua maata sekä maatilalain (188/77) tarkoituksiin muutoin kuin oikeudesta hankkia maa- ja metsätalousmaata annetun lain (391/78) nojalla hankittua maata.

9 §

Ostomenettely

Hankittaessa tämän lain tarkoituksiin maata ostamalla ja vaihtamalla noudatetaan soveltuvin osin, mitä maatilalain 12, 15 ja 16 §:ssä on säädetty, kuitenkin niin, että ostosta päättää asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimisto.

10 §

Siirtomenettely

Metsähallitus siirtää, maatilahallituksen tehtyä siitä esityksen, hallinnassaan olevasta valtion maasta tämän lain tarkoituksiin tarvittavat alueet maatilahallituksen hallintaan. Mikäli metsähallitus ja maatilahallitus eivät ole yksimielisiä siirrettävästä alueesta, on alueen siirtämistä koskeva asia saatettava valtioneuvoston ratkaistavaksi.

3 luku

Maan käyttäminen

11 §

Yleistä

Tämän lain nojalla voidaan perustaa luontaiselinkeinotiloja sekä antaa tiloihin lisäaluetta sekä muuta luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta tarpeellisia alueita, osuuksia ja oikeuksia. Lisäaluetta voidaan antaa myös tilan määrää-alaan ja sellaiseen tilan määrääosaan, jota vastavaa tilusalaa hallitaan kirjallisen sopimusjaon perusteella.

12 §

Luontaiselinkeinotilat

Luontaiselinkeinotilaan annetaan tonttimaa ja elinkeinotoimintaa varten maata enintään 30

hehtaarin suuruinen, mikäli mahdollista yhtenäisen alue, johon saa sisältyä myös peltoa.

Luontaiselinkeinotilat on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan aikaisemman asutuksen yhteyteen.

13. §

Lisäaluetta antamalla muodostettavat tilat

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun henkilön omistamaan tilaan tai 11 §:n toisessa virkkeessä tarkoitettuun tilan määräälaan ja määräosaan voidaan antaa lisäaluetta niin paljon, että siten muodostuu 12 §:ssä tarkoitettua tilaa vastaava tila.

14 §

Eräät erityisalueet

Tilaan voidaan liittää aluetta autojen pitämistä ja venevalkamaa sekä soran, hiekan, saven, mudan ja turpeen ottoa varten.

Tilaa varten voidaan perustaa jakolaissa (604/51) tarkoitettu rasite.

15 §

Eräät oikeudet veteen

Paitsi luontaiselinkeinotilan myös perustettavan lisäalueen oikeudesta veteen silloin, kun se muodostetaan valtion metsämaalle, on voimassa, mitä lain, sisältävä määräyksiä välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta (31/02) 5 §:ssä ja 9 §:n 2 momentissa on säädetty. Milloin useita tiloja tai lisäalueita muodostetaan samassa toimituksessa ja ne rajoittuvat toisiinsa, voidaan niille erottaa yhteinen vesialue. Perusteena osuuksia yhteiseen vesialueeseen määrättäessä käytetään tilojen ja lisäalueiden manttaaleja. Oikeutta koskeen ei kuitenkaan anneta.

16 §

Maan käyttäminen muihin tarkoituksiin

Jos hankittua omaisuutta ei tarvita tämän lain tarkoituksiin, voidaan se käyttää maatilalain tai kolttalain tarkoituksiin taikka käyttää muihin tarkoituksiin noudattaen, mitä oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia annetussa laissa (687/78) on säädetty.

17 §

Maan hakeminen

Maata on haettava kirjallisesti sen maatalouspiirin maataloustoimistolta, jonka alueella hakija asuu.

Maataloustoimiston on 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen saatuaan ratkaistava, onko hakijaa pidettävä tämän lain mukaan tukemiskelpoisena ja maan tarpeessa olevana henkilönä. Ennen asian ratkaisemista maataloustoimiston on hankittava hakemuksesta asianomaisen kunnan maatalouslautakunnan lausunto ja, milloin hakemus perustuu kokonaan tai osittain porotalouden harjoittamiseen, myös Paliskuntain Yhdistyksen lausunto.

18 §

Hankkimistoimenpiteet

Maataloustoimiston asiana on ryhtyä toimenpiteisiin maan hankkimiseksi tämän lain tarkoitukseen sen mukaan kuin maatilahallitus tarkemmin määrää.

19 §

Käyttösuunnitelmatoimitus

Hankittua maata koskevan käyttösuunnitelman laatii maatilalaissa tarkoitettu suunnittelu- toimikunta maataloustoimiston määräyksestä käyttösuunnitelmatoimituksessa, jota koskevasta menettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua käyttösuunnitelmaa laadittaessa on maatilalain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kunnanvaltuuston suunnittelutoimikuntaan valitsemista jäsenistä yhden oltava saamelaisyyntyinen. Sanottu koskee myös hänen varamiestään.

20 §

Käyttösuunnitelman sisältö

Käyttösuunnitelmasta on käytävä selville muodostettavat tilat ja lisäalueet sekä niistä maksettavat hinnat, ne henkilöt, joille tilat ja lisäalueet on tarkoitettu myytäväksi, ja hintojen maksuehdot sekä ehdotus omaisuuden käyträmisestä muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin.

Mitä 1 momentissa on säädetty tiloista ja lisäalueista, noudatetaan soveltuvin osin myös 11 §:ssä tarkoitettujen muiden alueiden sekä osuuk- sien ja oikeuksien osalta.

21 §

Omaisuuden hinta

Edellä 20 §:ssä tarkoitetuksi hinnaksi määrätään se paikkakunnan käypä hinta, mikä omaisuudella on katsottava olevan siihen tarkoitukseen käytettynä, mihin se luovutetaan.

Hinnan määrittämistä varten on laadittava tilus-
selitelmä ja arviokirja.

22 §

Käyttösuunnitelman alistaminen

Käyttösuunnitelma on alistettava maatalous-
toimiston vahvistettavaksi. Milloin maatalous-
toimisto katsoo, ettei käyttösuunnitelma ole
asianmukainen, tai milloin käyttösuunnitelmaan
tyytymätön asianosainen on tehnyt sitä vastaan
muistutuksen taikka milloin omaisuutta on eh-
dotettu käytettäväksi muuhun kuin tämän lain
tarkoituksiin, on käyttösuunnitelma alistettava
maatilahallituksen vahvistettavaksi. Muussa ta-
pauksessa maataloustoimiston päätös on lopulli-
nen.

Asianosaisella tarkoitetaan 1 momentissa hen-
kilöä, joka on käyttösuunnitelmaoimituksessa
hakenut tilaa, lisäaluetta tai 11 §:ssä tarkoitettua
muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Käyttösuun-
nitelmatoimituksessa on asianosainen myös se
kunta, jonka aluetta toimitus koskee.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun maatilahal-
lituksen päätökseen ei saa hakea muutosta valit-
tamalla.

23 §

Maanmittaustoimitukset

Käyttösuunnitelman mukaisten alueiden muo-
dostamisesta tiloiksi sekä tarpeellisista piiriraja-
käynteistä, tilusvaihoista ja muista maanmit-
taustoimituksista samoin kuin niiden vireillepa-
nemisesta ja niiden kustannusten suorittamisesta
sekä suunnittelutoimikunnan puheenjohtajan oi-
keudesta suorittaa maanmittaustoimituksia on
soveltuvien osin voimassa, mitä maatilalain 28
sekä 30—34 §:ssä on säädetty.

24 §

Myyminen

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittami-
sesta, hinnanperimispäätösten tekemisestä osuuksien ja oikeuksien luovutusten osalta, hinnan uudelleen määrittämisestä erehdyksen tai omaisuuden arvon olennaisesti muuttumisen johdosta, luovutuskirjan oikeaksi todistamisesta, lainhuudon hakemisesta sekä myyntihinnan, sen koron ja uloshakukulujen panttioikeudesta samoin kuin tämän vuoksi kiinnitysasiain pöytäkirjaa varten tehtävistä ilmoituksista on soveltuvien osin voimassa, mitä maatilalain 43—48 §:ssä on säädetty.

4 luku

Lainat ja avustukset

25 §

Lainat

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista voidaan maatilalain 50 §:ssä tarkoitettuihin tavoin myöntää tämän lain nojalla lainaa:

1) tilan tai lisäalueen hankkimista varten (maanostolaina);

2) yhden tai useamman määröosan hankkimista varten tilasta, johon hakijalla on osuus (sisarosuuslaina);

3) tilalle tarpeellisten talous-, tuotanto- ja lomarakennusten sekä niihin kuuluvien laitteiden samoin kuin kalanviljelylammikoiden rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten (rakentamislaina);

4) asuinrakennuksen rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten (asuntolaina ja lisälaina);

5) pellon kuivattamista ja salaajittamista varten (perusparannuslaina);

6) maatalouskelpoisen maan raivaamista varten pelloksi ja laitumeksi (raivauslaina);

7) sellaisen yksityisen tien, jonka tekemiseen ei voida myöntää avustusta yksityisistä teistä annetun lain (358/62) nojalla, samoin kuin sellaisen tien, jota vain kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus käyttää, tekemistä varten (tielaina);

8) vedenhankinta- ja viemärintilaitteiden rakentamista varten (vesihuoltolaina);

9) ammatissa tarvittavan irtaimiston hankkimista varten (irtaimistolaina); sekä

10) sähkövirran saantiin oikeuttavien osuus- ja liittymismaksujen suorittamista sekä sähkövirran hankkimista ja jakelua varten tarvittavien laitteiden rakentamista varten (sähköistämislaina).

Vesihuoltolainoja sekä irtaimistolainoja kalataloudessa tarvittavan irtaimiston hankkimista varten voidaan myöntää myös luontaiselinkeinonharjoittajien muodostamille yhtymille. Yhtymällä tarkoitetaan osakeyhtiötä, osuuskuntaa ja avointa yhtiötä.

26 §

Avustukset

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista voidaan myöntää avustusta 25 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rakennustöitä (rakennusavustus), 5 kohdassa tarkoitettua salaajittamista (salaajitusavustus), 7 kohdassa tarkoitettujen tien tekemistä (tientekoavustus), 8 kohdassa tarkoitettujen vesihuollon rakentamista (vesihuolto-

avustus) ja 9 kohdassa tarkoitetun irtaimiston, ei kuitenkaan ajoneuvojen, hankkimista (irtaimistoavustus) varten.

Avustusta voidaan myöntää myös 25 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua raivausta varten aitauskustannuksineen, mukaan luettuna myös viljelemättömän tai siihen verrattavan pellon kunnostus (raivausavustus).

Vesihuoltoavustusta sekä kalatalousirtaimiston hankkimista varten irtaimistoavustusta voidaan myöntää myös 25 §:n 2 momentissa tarkoitetuille yhtymille.

Avustukset myöntää maataloustoimisto. Jos hankkeen kustannukset ovat maatilahallituksen vahvistamaa määrää suuremmat tai jos kysymyksessä on sellaisen tien tekeminen, joka käsittää sillan rakentamisen, päättää avustuksesta kuitenkin maatilahallitus.

27 §

Lainoin ja avustuksien tuettavat tilat

Edellä 25 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja maanosto- ja sisarosuuslainoja voidaan myöntää luontaiselinkeinotilojen ja niihin verrattavien tilojen hankkimista ja laajentamista varten. Tila ei kuitenkaan saa olla olennaisesti suurempi tai muodostua olennaisesti suuremmaksi kuin 12 §:ssä tarkoitettu tila.

Muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja lainoja samoin kuin 26 §:ssä tarkoitettuja avustuksia voidaan myöntää mainitussa momentissa tarkoitettuja tiloja varten.

Edellä 25 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rakentamislainaa ja 9 kohdassa tarkoitettua irtaimistolainaa sekä 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua rakennusavustusta muuhun kuin asuinrakennustyöhön ja irtaimistoavustusta saadaan lisäksi myöntää 5 §:n 1 momentissa mainittuja ja suuruudeltaan niihin verrattavia tiloja varten.

5 luku

Luotto- ja avustusehdot

28 §

Myyntihinnat

Luontaiselinkeinotilan ja lisäalueen myyntihinnan maksuaika on vähintään 10 ja enintään 20 vuotta sekä vuotuinen korko kaksi prosenttia. Edellä 11 §:ssä tarkoitettujen muiden alueiden sekä osuuksien ja oikeuksien myyntihintojen maksuaika on enintään viisi vuotta sekä vuotuinen korko kahdeksan prosenttia.

Se osa luontaiselinkeinotilan tai lisäalueen myyntihinnasta, jota ei ole annettu säännönmukaisin maksuehdoin velaksi, on maksettava kauppakirjaa allekirjoitettaessa tai määräajassa, joka ei saa olla viittä vuotta pitempi kaupantekopäivästä lukien. Mikäli sanottua myyntihinnan osaa ei makseta kauppakirjaa allekirjoitettaessa, on siitä maksettava kahdeksan prosentin suuruista vuotuista korkoa.

29 §

Lainaehdot

Edellä 25 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua maanosto- ja sisarosuuslainaa voidaan myöntää enintään 85 prosenttia sanotuissa kohdissa tarkoitetun omaisuuden luovutushinnasta. Sanottujen lainojen takaisinmaksuaika on vähintään 10 ja enintään 20 vuotta sekä vuotuinen korko kaksi prosenttia.

Sellaisen kaupan rahoittamiseen, jossa hankittavan omaisuuden, luontaiselinkeinon harjoittamiseen käytettynä, luovutushinta ilmeisesti ylittää paikkakunnan käyvän hinnan, ei maanosto- ja sisarosuuslainaa saa myöntää.

Muiden kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettujen lainojen prosentuaalisista enimmäismääristä, takaisinmaksuajoista ja koroista on voimassa, mitä näistä seikoista on maatilalain 53, 65, 67, 68 ja 76 §:ssä tämän lain soveltamisalueella myönnettävien vastaavien lainojen osalta säädetty. Raivauslainan takaisinmaksuaika on kuitenkin vähintään 5 ja enintään 10 vuotta.

30 §

Muut luottoehdot

Lainojen myöntämismenettelystä, maksattamisesta, vakuuksista, valtion vastuusta, lainojen ja myyntihintojen takaisinperimisestä, lykkäysten myöntämisestä sekä lainojen hoitopalkkioiden määräytymisestä, niiden suorittamisesta ja takaisinperimisestä sekä lainojen valvonnasta samoin kuin muistakin lainoitusta ja myyntihintoja koskevista seikoista on tässä laissa säädettyin poikkeuksin soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalain 54—58, 60, 65 ja 66 sekä 70 ja 71 §:ssä on vastaavista lainoista ja myyntihinnoista säädetty.

31 §

Luottojen koron korottaminen

Luontaiselinkeinotilan ja lisäalueen myyntihinnan sekä muiden lainojen kuin irtaimistolainojen vuotuinen korko voidaan lailla korottaa enintään vastaaviin tarkoituksiin annetuista ensisijaisista

kiinnityslainoista yleisesti perittävän koron suuruiseksi. Asuntolainan ja lisälainan vuotuisen koron korottamisesta on kuitenkin voimassa, mitä maatilalain 69 §:n 1 ja 2 momentissa on sanotun lain mukaisten vastaavien lainojen osalta säädetty.

32 §

Rakennuspaikalla suoritettavat tarkastukset

Rakennuspaikalla suoritettavista tarkastuksista sekä niistä rakennuttajalta perittävistä maksuista on voimassa vastaavasti, mitä maatilalain 61—63 §:ssä on säädetty.

33 §

Avustukset

Avustusten prosentuaalisista enimmäismääristä säädetään tarkemmin asetuksella, kuitenkin niin, että avustus saa olla enintään 60 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Milloin avustuksen ohella myönnetään myös lainaa, saa avustuksen ja lainan yhteismäärä kattaa mainitut kustannukset kokonaisuudessaankin.

Avustusten takaisinperimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalain 77 §:n 1 momentissa on säädetty.

Oikeutta tämän lain mukaiseen avustukseen ei saa ulosmitata.

6 luku

Valtion toimesta tehtävät työt

34 §

Tienteko- ja vesihuoltotyöt

Edellä 27 §:ssä tarkoitettuja tiloja varten tarpeelliset tienteko- ja vesihuoltotyöt voidaan suorittaa valtion toimesta. Näiden töiden, joita voidaan suorittaa myös yhteishankkeina, suorittamisesta päättää maatilahallitus.

Valtion toimesta suoritettujen 1 momentissa tarkoitettujen töiden kustannuksista peritään tilan omistajalta se määrä, jolla tilan arvon tarkoituksensa käytettynä voidaan katsoa nousseen sanottujen töiden johdosta, enintään kuitenkin 10 prosenttia tilan osalle tulleiden kustannusten määrästä. Perittävän määrän takaisinmaksuaika on 10 vuotta ja vuotuinen korko kolme prosenttia. Takaisinperinnästä päättää maatilahallitus.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua perittävästä määrästä, sen koron ja uloshakukulujen panttioikeudesta sekä tämän vuoksi kiinnitysasiain pöytäkirjaan tehtävästä ilmoituksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä näistä seikoista on maatila-

lain 48 §:n 2—4 momentissa osuuden hinnan osalta säädetty. Takaisinperintään ja lykkäysten myöntämiseen, irtisanomiseen ja muihinkin seikoihin nähden, jotka liittyvät kysymyksessä olevaan osuuteen, on tässä laissa säädettyin poikkeuksin soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalain osuuksien hinnan osalta säädetty.

35 §

Teiden kunnossapito

Valtion toimesta 34 §:n nojalla tehty tie pidetään maataloustoimiston toimesta kunnossa, kunnes tie on luovutettu yksityistieksi tai yleisenä tienä käytettäväksi.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

36 §

Maatilatalouden kehittämiserahaston varojen käyttäminen

Maatilatalouden kehittämiserahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä on edellä säädetty, käyttää tästä laista aiheutuviin seuraaviin menoihin:

- 1) maan ja muun omaisuuden ostamiseen;
- 2) hankitun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;
- 3) lainoituksesta aiheutuviin hoitopalkkio- ja muihin menoihin;
- 4) valtion toimesta suoritettaviin töihin;
- 5) valtion toimesta tehtyjen teiden kunnossapitoon; sekä
- 6) luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen.

37 §

Rajoitukset

Oikeustoimi, jolla ilman maatilahallituksen lupaa luovutetaan luontaiselinkeino-tilan tai lisäaluetta antamalla muodostetun vastaavan tilan taikka sen osan omistus- tai vuokraoikeus, on mitätön. Ilman maatilahallituksen lupaa ei tilaa myöskään saa osittaa tai jakaa. Milloin saajana tulisi olemaan muu kuin 4, 5 ja 6 §:n mukaan tukemiskelpoinen henkilö, joka ei ole vakituisesti asunut viimeiset viisi vuotta 2 §:ssä tarkoitettulla alueella, saa kyseisen luvan antaa vain erityisen painavista syistä.

Tässä pykälässä säädettyt rajoitukset ovat voimassa 30 vuotta siitä päivästä lukien, jona tilasta tai lisäalueesta tehty kauppakirja on allekirjoitet-

tu. Rajoitusten estämättä on tilan kiinnittäminen muun oikeuden kuin vuokraoikeuden vakuudeksi ja muu pantiksi velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen sallittu. Maatilahallitus voi, milloin siihen on olosuhteet huomioon ottaen erityisiä syitä olemassa, vapauttaa tilan tai sen osan tässä pykälässä säädettyistä rajoituksista. Kyseisten rajoitusten merkitsemisestä maarekisteriin sekä nii- tä koskevista ilmoituksista säädetään asetuksella.

Maatilahallitus voi liittää edellä tässä pykälässä tarkoitettua lupaa ja vapauttamista koskevaan päätökseen ehdon, että tämän lain mukainen laina tai myyntihintasääntely on kokonaan tai osittain heti maksettava takaisin korkoineen. Jos tilaa varten on myönnetty tämän lain mukainen rakennusavustus eikä sen myöntämisestä ole kulunut 15 vuotta, voidaan päätökseen myös liittää ehto, että sanottu avustus tai osa siitä on heti maksettava takaisin.

38 §

Eräät lisäehdot

Milloin tämän lain nojalla maata, luottoa tai rakennusavustusta saanut henkilö tai hänen oikeudenomistajansa tahi, jos heitä on useita, kukaan heistä ei ole kolmeen vuoteen vakituisesti asunut asianomaisella luontaiselinkeinotilalla, lisäaluetta antamalla muodostetulla tilalla tai niihin verrattavalla tilalla, voidaan tilaa rasittava jäljellä oleva valtion tai luottolaitoksen saaminen kokonaan tai osittain ja, sikäli kuin 15 vuotta ei ole kulunut avustuksen myöntämisestä, myös sanottu avustus tai osa siitä määrätä heti takaisin maksettavaksi. Edellä sanottu on vastaavasti voimassa myös, milloin tila, joka ei ole 37 §:ssä tai porotilalain 26 §:ssä tarkoitettujen rajoitusten alainen, tai sen osa on luovutettu muulle kuin maatilahallituksen hyväksymälle henkilölle.

Kauppa- ja velkakirjoihin sekä rakennusavustuksen myöntämistä koskeviin päätöksiin on otettava 1 momentin säännöksen mukainen ehto. Kauppa- ja velkakirjoihin voidaan ottaa saamisen irtisanomisen sekä kauppa- tai lainaehdoissa ehkä sovitun sakkokoron maksettavaksi määräämisen uhalla noudatettavaksi muitakin ehtoja, jotka koskevat tilan tai alueen käyttämistä, saamisen perimisen turvaamista sekä lainan käyttöä samoin kuin muita tarpeelliseksi katsottuja ehtoja.

Edellä 37 §:n 3 momentin ja tämän pykälän nojalla takaisin perittäväksi määrätystä saamisen pääomasta ja avustussummasta on suoritettava päätöksen antamisesta tai, jos irtisanominen tapahtuu 1 momentin viimeisen virkkeen nojalla,

omistusoikeuden siirtymisestä lukien vuotuista korkoa, joka vastaa Suomen Pankin kulloinkin perimää peruskorkoa lisättynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

39 §

Pakkohuutokauppa

Pakkohuutokaupasta valtiolle lunastettu luontaiselinkeinotila ja lisäaluetta antamalla muodostettu tila voidaan sen estämättä, mitä pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain (23/38) 7 §:ssä on säädetty, käyttää tämän lain tarkoituksiin sekä tällöin myös antaa entiselle omistajalle tai hänen puolisonsensa taikka heidän tai jommankumman heistä perintökaaren (40/65) 2 luvussa tarkoitettulle sukulaiselle, ottolapselle tai kasvattilapselle taikka tällaisen henkilön puolisolalle, vaikka tämän lain 4, 5 ja 6 §:ssä säädettyjä edellytyksiä ei olisikaan olemassa. Lunastetun tilan käyttämisessä voidaan soveltuvin osin noudattaa, mitä edellä mainitun lain 7 §:n 3 ja 4 momentissa on säädetty. Ensimmäisen mainitun momentin nojalla muodostettavaan asuntotilaan ja -tonttiin sovelletaan muutoin, mitä tämän lain nojalla on voimassa luontaiselinkeinotilasta. Edellä tässä pykälässä säädettyä sovelletaan myös 4 §:n 3 momentissa tarkoitettussa suhteessa entiseen omistajaan olevaan henkilöön.

40 §

Viittaussäännös

Valtion vapaudesta olla suorittamatta kunnallis- ja kirkollisveroa, käyttösuunnitelmaa laadittaessa sattuneen erehdyksen korjaamisesta, tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittavien henkilöiden virkavastuusta, valtiota koskevista maksu- ja muista helpotuksista oikeudenkäynti-, lainhuuto- ja kiinnitysasioissa sekä saamisen etuoikeudesta on vastaavasti noudatettava, mitä maatilalain 78—82 §:ssä on säädetty.

41 §

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka omistaa ja asuu luontaiselinkeinotilaa tai lisäaluetta antamalla muodostettua tilaa taikka tilaa, jonka hankkimista tai rakentamista on tuettu tämän lain nojalla, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

1) sijoittaa metsähallintoviranomaisen suostuksella metsästys- ja kalapirttejä, kalakellareita ja varastosuojia tarvittaville paikoille; ja

2) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta sekä metsähallintoviranomaisen suostumuksella myös jäkälää.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut oikeudet ovat myös sellaisella tilallaan asuvalla porotalouden harjoittajalla, joka omistaa tai hallintasopimuksen nojalla hallitsee porotilaa tai lisäaluetta antamalla muodostettua vastaavaa tilaa taikka omistaa muun tilan, jonka hankkimista tai rakentamista on tuettu porotilalain tai eräiden Kemijoen vesistön säännöstelyn johdosta maansa luovuttaneiden asuttamisesta annetun lain (556/63) nojalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suostumus voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai jäkälän keräämistä on pidettävä luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta perusteltuna.

42 §

Porovahingot

Tässä laissa tarkoitetun luontaiselinkeinotilan ja lisäaluetta antamalla muodostetun tilan omistajalla ei ole oikeutta saada korvausta porojen tekemistä vahingoista.

Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1984

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

43 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maatilahallituksen sekä asianomaisten maatalouspiirien maataloustoimistojen ja kuntien maatalouslautakuntien asiana on huolehtia tämän lain täytäntöönpanosta.

Asianomaista kalastuspiirin kalastustoimistoa sekä maatalouden yleisneuvontajärjestöä, Paliskuntain Yhdistystä ja paliskuntia voidaan käyttää apuna tämän lain mukaisissa tehtävissä sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

44 §

Asetuksen antaminen

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

45 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1984.

Tämän lain mukaisia etuja voidaan antaa vuoden 1999 loppuun.

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*